

Rinkimai Čikagoje.
Henry A. Wallace Europoj.
Marė Janonienė.
Vokiečiai ir Francūzai.
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
Kopija 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 79

★ ★ ★

Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Balandžio-April 5, 1947

★ ★ ★

Metai XXXVII. Dienraščio XXIX.

TRUMANAS TEIRAUJASI, AR GALETŲ UŽIMTI TELEFONŲ PRAMONĘ

Nelaukdamas Kongreso Nutarimo, Prezidentas Planuoja
Žingsnius Visuotinam Telefonistų Streikui Sulaikyti

Washington. — Prezidentas Trumanas ir darbo sekretorius Schwellenbachas teiraujasi pas generalį prokurorą Tomą Clarką, ar valdžia galėtų, pagal karo meto įstatymus, perimti telefonų pramonę į savo rankas ir uždraust telefonistams streikuoti. Visuotinas jų streikas skelbiamas nuo ateinančio pirmadienio ryto.

Darbinis kongreso komitetas užgryrė kongresmano F. A. Hartley'o bilių, kuris siūlo įgalinti prezidentą su teismu indžionkšais lauzyti telefonistų streiką. Bet

tą bilių dar turi spręsti visas Jungt. Valstijų kongresas.

Hartley'o bilius taikomas ir prieš 50,000 telegrafistų, Darbo Federacijos unijos narių. Telegrafistų Unija pranešė valdžiai, kad jie pasirošė streikuoti gegužės pradžioje.

Telefonistų Sąjunga, nepriklausoma unija, atsisaukė į Darbo Federaciją ir CIO, kad paremtų telefonų darbininkų ir tarnautojų streiką. Kai kurie CIO unijų skyriai jau pažadėjo telefonistams paramą.

Amerikos valstybės sekretorius gen. Marshallas ir Sovietų užsienio reikalų ministras Molotovas. Jiedu kalbasi pokilyje, kurį Sovietų vyriausybė suruošė pagerbti Keturių Didžiųjų užsienio ministrų konferencijai Maskvoje.

Kokiems Talkininkam Amerika Dalina Japonijos Fabrikus

Washington. — Generalas MacArthuras atiduos mašiną 300 Japonijos fabrikų Činijai, Filipinams, "Hollandskai" Indijai ir Anglijos kolonijoms Burmai ir Malajams. Taip MacArthurui įsakė Amerikos valstybės departamentas.

Washingtono valdžia, skirdama tiem kraštams japonų fabrikų mašinas, neatšiklauskė Tolimųjų Rytų Komisijos. Ši komisija susideda iš vienuolikos talkininkų šalių atstovų. Francija,

Sovietų Sąjunga ir kiti talkininkai todėl pasipiktinę, kad Amerika be jų sutikimo, vienpusiškai dalina Japonijos pramoninių mašinų.

Talkininkų Komisija Tolimiesiems Rytams buvo pasiskyrus apie 1,000 Japonijos fabrikų įrengimų visiems talkininkams į karinius atlyginimus. Tarp jų įrengimų yra mašinų geležies, plieno, laivų statymo, elektros, chemikalų, mašininių įrankių fabrikų, lėktuvų statybos ir kt.

Atmetas Siūlymas Prieš Lilienthalį

Washington. — Senatas 52 balsais prieš 38 atmetė republikono senator. Brickerio siūlymą neužgryti D. E. Lilienthalį, kurį prez. Trumanas skiria į Amerikos Atominių Komisijos pirminkams. Brickeris pasakojo, kad Lilienthalis, girdi, "susitepus komunizmu." Lilienthalis rėmė republikonų vadą Vandenbergą ir tūli kiti. Prieš Lilienthalį išstojo sen. Taftas, kitas republikonų vadą, su savo šalininkais.

Royan. — Nuskendo anglų laivas; žuvo 12 žmonių.

Francūzai Šaukiami Pasmerkt de Gaulle

Paryžius. — Francijos Komunistų Partija šaukia protesto demonstracijas prieš dešiniųjų klerikalų vadą generolą Charles de Gaulle. Atsisaukimas sako, kad de Gaulle planuoja pasigrobtį Francijos valdžią. Komunistai smerkia ir socialistų premjerą Paulių Ramadierą, kuris laikė slapta Pockalbį su de Gaulle.

Ramadier kvietė de Gaulle į Paryžių pasitarti. Bet de Gaulle nesutiko. Tuomet Ramadier 130 mylių nuvažiojo pas jį.

ORAS. — Būsią lietaus.

PAVOJINGŲ KASYKLŲ UŽDARYMAS, TAI KRUGO IŠPAŽINTIS, SAKO LEWIS

Tik po To, kai per Valdžios Nepaisymą Žuvo 111 Mainierių, Vidaus Sekretorius Įsakė Uždaryti Pavojaingas Kasyklas

Washington. — Kuomet Amerikos vidaus reikalų sekretorius Julius A. Krug'as liepė uždaryti 518 pavojaingų gyvybei angliakasyklų, tai John L. Lewis, Mainierių Unijos pirmininkas, pareiškė, jog Krugas, kaip "griešninikas ant mirties patalo, pagaliau atliko išpažintį." Lewis, kalbėdamas kongresinėje gerovės komisijoje, sakė: "Krugas pradeda vykdyti savo taisykles po to, kai 111 mainierių buvo numarinta Centralijos kasykloje... Per nieko neveikimą iš savo pusės Krugas leido jiems numirti. Jis yra kasy-

Uždėtą Unijai Pabaudą Atiduot Žuvusių Šeimoms! Ragina Lewis

Washington. — Mainierių Unijos pirmininkas John L. Lewis, kalbėdamas kongreso komitete, reikalavo, kad valdžia atiduotų žuvusių mainierių našlėms ir našlaičiams \$710,000, tai yra visą tą pabaudą, kurią teismas uždėjo unijai ir Lewisui. Taip Aukščiausias Teismas, nubaudė uniją, ir jos vadą dėl to, kad jie pernai rudeni neatšaukė minkštųjų angliakasyklų mainierių streiko, kuomet federalis apskrities teisėjas Goldsborough liepė atšaukti.

Chiang Kai-shek Gavo Bilioną iš Amerikos

Washington, bal. 4. — Pranešama, kad Amerikos valdžia skyrė dar 500 milijonų dolerių iš savo Eksporto-Importo Banko Chiang Kai-shekui, diktatoriškam Činijos valdovui. Jau pirmiau Amerika jam "paskolino" \$500,000,000.

New Jersey gubernatoriaus pasižadėjo užgrobti valstijos telefonus, jei tik sustreikuos jų darbininkai.

klų savininkų draugas, savanaudiškas politikierius, intrigantas."

Tą pačią dieną, kai Krugas įsakė uždaryti 518 pavojaingų kasyklų, iki jos bus pataisytos, įsiai pasakojė, kad valdiški inspektoriai, girdi, nepranešė apie jokių "tuojautinių pavojaingų Centralijos kasykloje," kur po keleto dienų buvo užmušta 111 mainierių.

Trijų senatorių komisija dabar pačioj Centralioj, Ill., teiraujasi apie tos nelaimės priežastis. Komisijai yra įteikti federalės valdžios ir Illinoisaus inspektorių raportai 1947 m. iš kovo 22 d. ir mainierių saugumo komiteto skundai iš vasario 24 d. dėl grėšiančių gyvybei pavojaingų toje kasykloje. Bet valdžia nevertė kompaniją pašalinti pavojaingas sąlygas. Taip ir įvyko sprogiškas kovo 25 d. š. m.

Kompanija neįvedė įrengimų, reikalingų anglies dulkėms ir dujomis traukti iš kasyklos; įsiai nelaistė ir nebarstė žvyras pavojaingas dulkes toje kasykloje. Buvo vartojamos atviros "karbaid" lempos vietoj saugių elektrinių lempučių. Dėl tokių priežasčių ir eksplodavo susikaupusios anglinės dulės, kaip sakė tyrinėtojas ludytojai.

Kodėl Lewis Leido Dirbti Pavojaingose Kasyklose?

Tokį klausimą Lewisui statė republikonai kongreso komisijos nariai Washington. Lewis jiems atsakė, Aukščiausias Teismas patvirtino žemesnio teismo indžionkšną prieš mainierių pasitraukimą iš darbo. Smitho - Connally Aktas (įstatymas) taipgi verčia mainierius dirbti, nežiūrint jokių pavojaingų, ypač minkštųjų. Angliakasyklose, kurias valdžia užėmė ir tebeleiko savo rankose. "Valdžia veikia kaip policininkas, tar-naudama angliakasyklų savininkams," užreikšė Lewis.

Kiek Sumažės Anglies dėl 518 Pavojaingų Gyvybei Kasyklų Uždarymo

Washington. — Dėl to, kad vidaus reikalų sekretorius įsakė uždaryti 518 pavojaingas angliakasyklas, tai 102,699 mainieriai laikinai nustos darbo ir liks neišskaita po 616,000 anglies per dieną, kaip skaičiuoja kietojo kuro administracija. Mainierių vadai sako, valdžia seniai žinojo apie pavojus tose kasyklose, bet nespėjo jų savininkus išanksto kasyklas taisyti.

Washington. — Kovo mėn. paleista 15,073 civiliai valdžios tarnautojai.

Prezidentas Nežada Pašalinti Krugą, kaip Kad Lewis Reikalauja

Washington. — John L. Lewis, Mainierių Unijos pirmininkas, reikalavo, kad prez. Trumanas pavarytų savo vidaus reikalų sekretorių Julij Krugą, valdišką minkštųjų angliakasyklų administratorių. Lewis kongresiniame komitete vadino Krugą "aršiu kriminalistų", nes per jo nepaisymą ir apsilėidimą buvo numarinta 111 mainierių Centralijos kasykloje. Bet prez. Trumanas pasikalbėjęs su reporteriais pagyrė Krugą kaip valdininką ir atmetė reikalavimą jį pašalinti.

Senatorių Grupė Remia Graikiją ir Turkiją

Washington. — Senatorių komitetas užsieniniais reikalais vienbalsiai užgryrė Trumano siūlomą kariniam medžiaginę paramą Graikijai ir Turkijai. Jie atmetė pažangaus demokrato senatoriaus Pepperio pataisymą, kuris siūlė duoti tik nekarinės paramos graikams per Jungtines Tautas. Senato komitetas taipgi atmetė demokrato senator. Johnsono siūlymą pavaryt Graikijos karalių.

Nebuvo Oksigeno Maskų Mainieriam Gelbėti

Centralia, Ill. — Kada per eksploziją buvo užgriūti mainieriai čionaitinėje kasykloje, jie per telefoną šaukėsi oksigeno (deguonies) maskų. Jeigu kasykloje būtų po ranka buvę tų maskų, tai mainieriai būtų galėję kvėpuoti iš jų oksigeną ir išlikti gyvi, iki juos pasiekė gelbėtojai. Bet kompanija neparūpino būtinai reikalingų oksigeno maskų. Todėl ir žuvo 111 mainierių.

Washington. — Nežinia kas nužudė Filipinų ambasadoriaus sekretorę.

Didžiulės Vokiečių Demonstracijos prieš Anglus dėl Alkio

Gelsenkirchen, Vokietija. — 300,000 vokiečių angliakasių ketvirtadienį streikavo prieš anglius Ruhr krašte. Tai buvo protestas dėl to, kad anglai labai permažai skiria mainieriams maisto. 125,000 angliakasių ir kitų darbininkų demonstravo prieš anglius 26-se miestuose vakarinėje Vokietijoje. Demonstrantai smerkė anglius, kaip vokiečių alkinčius ir badu marintojus. Iš pritarimo mainieriams tą dieną metė darba tūkstantai metalistų ir kitų darbininkų.

Užgryrė Telefonų Ėmimą į Valdžios Rankas

Washington, bal. 4. — Generalis Jungt. Valstijų prokuroras Tomas Clarkas pranešė darbo sekretoriui Schwellenbachui, kad prez. Trumanas turi karinę teisę perimti telefonus ir valdžios rankas, jei sustreikuos telefonistai.

Secaucus, N. J. — Policija nušovė mėginusį pabėgti areštantą Carilo Alessi.

AMERIKA SIŪLO SOVIETŲ SĄJUNGAI TRUPINIUS, KAIP KARINIUS ATLYGINIMUS IŠ VOKIETIJOS

Maskva. — Generalas Marshallas, Amerikos valstybės sekretorius, iki šiol nesutiko duoti jokių einamosios Vokietijos gamybos dirbinių, kad būtų galima duoti Sovietams. Dabar Marshallas truputį nusileido ir pasiūlė apsvastyti štai kokį apraštą atlyginimą vokiečių dirbiniais Sovietams:

Reikia pakelti Vokietijos pramonę, sako Marshallas. Todėl turės būti palikta Vokietijai ir tinkama dalis tų fabrikų įrengimų, kuriuos Potsdamo konferencija nutarė išgabenti, kaip karinius atlyginimus Sovietams.

Marshall Sako, Amerika Turi Visųpirm Pasiimt Atliekamus Nuo Vokiečių Dirbinius, Kaip Atsitiesimą už Maistą

tams ir kitiems talkininkams. Gal būtų galima duoti Sovietų Sąjungai dirbinių iš tų fabrikų, kurie buvo Sovietams žadėti, bet neištesėti. Tie dirbiniai galėtų eiti mainais už sulaikytas Sovietams mašinas iš Vokietijos. Tačiau, kaip šių, taip ir visų kitų fabrikų dirbinių, atliekami nuo vokiečių, pirmoje vietoje priklausys talkininkams (amerikonams ir anglams); tais dirbiniais Vokietija turės atsieti už

maistą ir kitus reikmenis, kuriuos Amerika ir Anglija atsiuntė ar atsiųs vokiečiams.

Jeigu nuo pačių vokiečių reikalų ir nuo amerikonių anglų dar liktų kiek dirbinių iš pažadėtų Sovietams, bet neduodamų fabrikų, tai gal būtų galima tūlas lietas kanas perleisti Sovietams. Bet Amerika dar nė to nežada, o tik siūlo apsvastyti, kaip pabrėžė jos delegatas generolas Marshallas ketu-

rių didžiųjų talkininkų konferencijoj Maskvoj.

(Vienas amerikonių laikraštis New Yorke dėl to rašo: "Marshallas siūlo tik trupinius kaip karinius atpildus 'raudoniesiems'.")

Anglai-amerikonai atmeta Jaltos-Krymo konferencijos nutarimą dėl atlyginimų Sovietams dirbiniais iš einamosios vokiečių gamybos; jie sako, kad Potsdamo konferencija panaikinus atlyginimus Sovietams tokiais dirbiniais. Sovietai griežtai atmeta tokį Jaltos konferencijos aiškinimą.

Meksikoje, žinios skelbia, girdisi rimtų skundų prieš tuos Jungtinių Valstijų žemvaldžius, kurie vasaros darbams samdo meksikiečius darbininkus. Meksikiečiai esą žiauriai išnaudojami ir "užvalgomi." Teknuose, New Meksikoje, Arizonoj ir Kalifornijoj meksikiečių darbininkų buitį vos bepakenčiama, sako žinovai. Kas dėl to atsakingas?

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President ..... George Kuraitis
Secretary ..... Nick Pakalniškis
Editor ..... Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$7.00
United States, six months	\$3.75
Brooklyn, N. Y., per year	\$8.00
Canada and Brazil, per year	\$8.00
Canada and Brazil, six months	\$4.00
Foreign countries, per year	\$9.00
Foreign countries, six months	\$4.50
Brooklyn, N. Y., six months	\$4.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Negriš, Kol Nebus Saugu

Valdžios žmonės susirūpinę, ką galvoja ir planuoja mainieriai? Eina gandai, kad mainieriai negrišią į darbą, kol nebūsią įsitikinę, kad kasyklos yra apsaugotos nuo pavojų. Tai būsią sprendžiama ant vietos, kiekviena kasykla atskirai. Mainieriai nebenorį pasitikėti valdžios inspektoriams, kuriems mainierių gyvybė mažai teapeina. Patys mainieriai ant vietos turi apžiūrėti kasyklą ir būti tikri, kad viskas yra padaryta, kas tik galima, dėl pavojaus gyvybei prašalinimo.

Toks mainierių nusistatymas būtų pilniausiai pateisinamas. Nei kompanijos, nei valdžia neturėtų jokio pateisinimo šio mainierių reikalavimo neįpildyti. Niekas negali priversti darbininką eiti į mirties nasrus.

Iki šiol mainių saugumo reikalą mainieriai praleidavo be reikiamo užsipyrimo. Įvykdavo tragediją, padėdavo, paverkdavo ir vėl dirbdavo. Kasmet mūsų kasyklos praryja po keletą šimtų mainierių. Tam turėtų būti padarytas galas. Kasyklos neprivalo būti skerdyklomis.

Laikas Visiškai Išsikraustyti

Mūsų valstybės sekretorius Marshall užtikrina, kad su birželio mėnesiu mūsų ginkluotų jėgų Činijoje bus likusi labai mažai, viso labo tik 6,180 ginkluotų vyrų. Tos jėgos būsią paliktos prašant Chiang Kai-seko valdžiai. Jos bus pastatytos strategiškose vietose ginti "Amerikos interesus."

Kitos šalys irgi turi interesų Činijoje. Jos irgi turėtų teisę turėti ginkluotų jėgų. Amerikos interesų rasime visose pasaulio šalyse, tai, pagal tą logiką, visose mes turėtume turėti ginkluotų jėgų.

Prie ko tas veda? Tas veda prie to, kad Amerika ginklais nori užvaldyti visą pasaulį.

Pasiteisinimas, kad Činijos valdžia prašo mus paklikti Činijoje ginkluotų jėgų, nepateisina mūsų buvimo Činijoje. Savo militarine ir ekonomine galybe Amerika gali padaryti ant bile kurios mažos valstybės tokį spaudimą, kad jiniai atsklaupus ant kelių prašys tai, ko mes norėsime, kad prašytų. Mes norime valdyti Graikiją ir Turkiją, ir jos mūsų "prašo". Net ir Anglija negali Amerikai pasipriešinti. Jeigu tikėtai mūsų interesai panorės, Anglija irgi prašys Amerikos ginkluotų jėgų dėl "apsaugos."

Laikas mums visiškai išsikraustyti su ginkluotomis jėgomis iš Činijos.

Fosterio Neįsileidimas Vokietijon

Washingtonas patvirtina, kad Amerikos Komunistų Partijos pirmininkas William Z. Foster negavo leidimo įvažiuoti amerikiečių okupacijos zonoje Vokietijoje. Fosteris yra Amerikos pilietis, čia gimęs ir augęs, žinomas veikėjas. Jis turi tam tikrą nusistatymą, jis atstovauja tam tikrą partiją. Galima nesutikti su jo mintimis bei su jo atstovaujamos partijos programa, bet niekas neturi teisės iš jo atimti jo pilietines teises.

Šis okupacinės valdžios pasielgimas priešingas Amerikos demokratinės tradicijoms. Blogai, kai mūsų šalies pilietis neturi teisės koją įkelti į mūsų valdomą teritoriją.

Maskvos Konferencijos Laidotojai

Komercinėje spaudoje jau garsiai šnekama apie Maskvos konferencijos pakikimą. Ji nepavyksianti, nieko neduosianti. Trejeto savačių diskusijos neprivedusios prie jokio susitarimo. Amerikos ir Tarybų Sąjungos pozicijos esančios nesuderinamos. Mūsų valstybės sekretorius Marshall turįs pasiimti savo pagelbininkus ir grįžti namo nieko nepesės.

Mums atrodo, kad šis pesimizmas perankstytas. Ši konferencija jau davė teigiamų rezultatų. Ji parodė, kur kuri šalis stovi, ko nori ir ko siekia. Buvo svarbu pozicijas išsiaiškinti. Dabar prasidės tikros derybos dėl nuolaidų. Molotovas, Bevinas, Bidault ir Marshall turės daryti ir darys nusileidimų.

Ar šioje konferencijoje bus pilnai baigtas taikos pasirašymas, dabar dar sunku pasakyti. Berods ir sekr. Marshall, vykdamas Maskvon, buvo išsireiškęs, kad vargiai užteks vienos konferencijos tokio svarbaus darbo atlikimui. Ši konferencija galėsianti būti tik pradžia.

Taigi, jeigu sutarties rašymas ir nebūtų užbaigtas, negalima sakyti, kad pati konferencija nieko nedavė ir visiškai nepavyko. Tie, kurie jau dabar konferenciją laidoja, nevelina gero taika. Jie trokšta, kad susitarimas neįvyktų.

Šis iš anksto pranašavimas, kad konferencija pakriks be jokių rezultatų, įeina į fašistinio elemento ruošimą Amerikos žmonių opinijos dėl naujo karo.

Kas Ką Rašo ir Sako

DIVORSAI AUSTRIJOJ—PROBLEMA KUNIGIJAI

Austrija — "katalikiška šalis." Taip sako katalikų dvasiški. Katalikų bažnyčia priešinga divorsams (ištuokoms); kuris katalikas divorsuojasi, tas, aišku, sulaužė "moterystės sakramentą".

Nepaisant to, Austrijoje divorsų skaičius didėja. Štai, žinių agentūra ONA skelbia, jog prieš porą metų Austrijoje trokštančiųjų divorsuotis porų atsiradavo 900 kiekvieną mėnesį. O dabar, sako Austrijos valdininkai, jau po 2,000 porų kiekvieną mėnesį ieško divorsų!

Kodėl tiek daug? Visai aiškina. Viena priežastis esanti ta, kad nemažai "netikrų" vedybų įvyko tuomet, kai naciai valdė Austriją. Jie akstino austrus tuoktis ir vesti šeimas, gimdyti vaikus, kad juo daugiau jų priaugintų karui. Žmonės tuokėsi dažnai be jokios meilės, norėdami būti paklusniais naciams.

Dabar "meilė atšalo". Dabar prasidėjo šeimų įrimas ir "moterystės sakramento" laužymas. Katalikų dvasiškių tai nepatinka, bet žmonės jos nepaiso.

ILGAS STRAIPSNIS APIE KOMUNISTŲ PARTIJĄ

Praeito sekmadienio New York Times savo žurnale išspausdino ilgą raštą apie Jungt. Valstijų Komunistų Partiją. Podraug buvo išspausdinta partijos politinio biuro narių nuotrauka.

Bendrai, straipsnio autorius Mr. Raskin pateikia nemažai apie komunistų veiklą informaciją, nors jis, autorius, šian ir ten įkeria ir beverčių dalykelių.

Straipsnio pabaigoje pateikiama generalinio partijos sekretoriaus Eugenijaus Dennis'o įdomių pareiškimų apie kompartijos poziciją visais svarbiais klausimais, bet, greta prikeria ir komunistų priešo, Matthew Woll'o pareiškimų, kvailai atkreiptų prieš komunistus.

KUNIGŲ DRAUGAS NEGRAŽIAI FUSERIUOJA SKAITLINES

Chicago kunigų Draugas (kovo 31 d.) bando sukurti dienraščio Vilnius pasakymą, kad "Zarasų apskrityje smetonizmo laikais buvo 250 gimnazistų, o dabar yra virš 1,000." Draugas sako:

Nežinančiam bolševikų mokyklų sistemai, tas skaičius gali padaryti didelį įspūdį: kur gi, gimnazijas lankančių skaičius padidėjo net keturi kartus! Tačiau iš tikro iš to pranešimo aiškėja, kad mokinių skaičius žymiai sumažėjo. Lietuvoje buvo maždaug tokia pati mokyklos tvarka, kaip ir Amerikoje: vaikas nuo 7 metų amžiaus pradėdavo eiti į pradžios mokyklą, kurią lankydavo šešis metus. Tada galėdavo stoti į gimnaziją, kur mokslas užsitedavo septynis metus. Baigęs gimnaziją, turėjo teisę stoti į universitetą, kur dar turėdavo studijuoti 4-6 metus, kol tapdavo gydytoju, advokatu ar kitu specialistu.

Kai bolševikai atėjo į Lietuvą, jie mokyklos tvarką tuoju pakeitė. Pradžios mokykla ir gimnazija buvo sujungtos krūvon, ir ta mokykla pavadinta "desiatlėte" — ją reikėjo lankyti 10 metų.

Nepriklausomos Lietuvos

laikais Zarasų apskrityje buvo keletas tūkstančių pradžios mokyklų mokinių ir keletas šimtų gimnazijos mokinių. Dabar, pradžios mokyklą sujungus su gimnazija, liko tik 1,000 mokinių. Mokinių skaičius sumažėjo dėl to, kad smarkiai sumažėjo ir gyventojų skaičius.

Iš kur Draugas ištraukė tą "faktą", kad Tarybų Lietuvoje nebėra pradinių mokyklų, kad pradinės mokyklos tapo paverstos gimnazijomis?

Kaip tik tuo reikalu randame labai įdomių davinį Lietuvos Literatūros Draugijos nesenai išleistoje knygoje "Prisikėlusio Lietuva." Joje yra ištisas skyrius apie mokyklas Lietuvoje. A. Bimba, knygos autorius, kuris 1945-1946 metų žiemą lankėsi Lietuvoje, paduoda pasikalbėjimą su Lietuvos Švietimo Ministru Juozu Ziugžda.

Ten aiškiai kalbama apie pradinės mokyklas. Ziugžda sako:

"3,000 ikurtų pradinių mokyklų šiandien garantuoja galimumą mokytis visiems mokyklinio amžiaus vaikams, ir daugiau kaip 95 nuosimtis tokių vaikų šiandien mokosi. Dar jų apie 5 nuos. nelanko mokyklų arba lanko su pertraukomis dėl likusių ir dar ne visai išlygintų po volkiskos okupacijos ir karo sunkumų. Bet valdžia ir visuomenė pasirūpins, kad ir tie 5 nuosimčiai vaikų artimiausioje ateityje reguliariai lankytų mokyklą" (p. 125).

Čia, vadinasi, aiškiai kalbama apie pradinės mokyklas. Ten pat randame davinį ir apie gimnazijas. Ziugžda sako:

"Jau dabar (tai yra, 1945-1946 metų žiemą. — Red.) Lietuvoje įsteigta 90 gimnazijų ir 188 progimnazijos, ir tose mokyklose mokosi 68,000 mokinių" (p. 125).

Vadinasi, Lietuvoje yra pradinės mokyklos, paskui eina progimnazijos (Amerikoje jas vadiname junior high schools), o paskui gimnazijos (Amerikoje: high schools).

Knygoje "Prisikėlusio Lietuva" randame skaitlines apie progimnazijų ir gimnazijų ir jose mokinių skaičių pagal apskritis.

Zarasų apskrityje 1945-1946 metų žiemą veikė penkis progimnazijos ir dvi gimnazijos. Progimnazijose buvo 720 mokinių, o gimnazijose — 841 (p. 126). Aiškėja, kad šiemet, kaip Vilnyje pastebėta, Zarasų gimnazijose mokinių skaičius jau gerokai didesnis.

Vadinasi, į gimnazijų mokinių skaičių neįeina ne tik pradinių mokyklų mokiniai, bet ir progimnazijų mokiniai.

Tai šitaip kunigų Draugas negražiai apsimelavo, tvirtindamas, kad Lietuvoje nebėra pradinių mokyklų ir kad Zarasų apskrityje mokinių skaičius yra sumažėjęs, palyginus su smetonininkų ir klerikalų viešpatavimo laikais.

DAUG DARBIEČIŲ PRIEŠINGI DRAFTUI

London. — Kairieji Darbo Partijos atstovai seime priešinosi valdžios reikalavimui įvesti verstini jaunųjų emigruojančių kariuomenę taikos metu. Galų gale, valdžios sumanymas buvo priimtas 386 balsais prieš 85.

Lietuvių Literatūros Draugijos Suvažiavimo Pareiškimas

(Priimtas 1947 m. kovo 29 d., Brooklyn, N. Y.)

Lietuvių Literatūros Draugija, užregistruota kaip Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija, yra nepartinė mokslo ir kultūros organizacija. Ji skleidžia švietimą ir pažangą Amerikos lietuvių tarpe, padeda jiems lengviau orientuotis gyvenimo iškeltais klausimais.

Yra tai kooperatyvi draugija, paremta plačiais tikro demokratiškumo pamatais. Pasilaiko iš metinių narių mokesčių, ir iš to išleidžia kasmet savo nariams bent po vieną knygą ir žurnalą "Šviesa" — kas trys mėnesiai. Šalia knygų lietuvių kalba organizacija parūpina gerai nemokantiems lietuviškai jaunuoliams atitinkamų angliškų knygų. Padeda surengti prakalbas, paskaitas, koncertus, šokių ir pasilinksminimų vakarus ir piknikus.

LLD stoji prieš bet kokią demokratinės laisvės varžymą, prieš varžymą darbo organizacijų ir bet kokių kitų laisvių, garantuotų J. V. Konstitucija.

LLD padeda Amerikos lietuviams blaiviai reaguoti į gyvenimo keliamus reiškinis, pildyti savo pilietiškas prievoles ir apginti savo teises. Stoją prieš bet kokią varžymą spaudos, žodžio, tikybos, tautybės bei rasės, kaip tatau užtikrinta J. V. Konstitucijos.

LLD nuolat rėmė ir remia menišką ir kultūrinę veiklą lietuvių tarpe. Palaiko ir užgria chorų, dramos grupių ir muzikos organizacijų darbus, kurie daug prisideda prie bendro žmonių švietimo ir kultūrinimo. Podraug LLD palaiko glau-

džius ryšius su Lietuvos kultūrinėmis pajėgomis.

LLD užgria bendrą jaunųjų švietimą ir kultūrinimą, kaip tatau dabar daroma Lietuvių Darbininkų Susivienijimo globoje.

Suvažiavimas užgry bendrą organizacijos darbuotę ir padarė tvirtą nusprendimą ugdyti ir tvirtinti šitą nepavduojamai svarbią švietimo įstaigą. Suvažiavimas kreipiasi į kiekvieną LLD kuopą, į kiekvieną apskritį, į kiekvieną narį, kad visi bendrai ir kiekvienas pavieniui nuosirdžiai ir energingai darbuotųsi draugijos labui.

Būtinai gaukime kaip galima daugiau pilnų narių. Prijaukinkime prie organizuoto darbo jaunuosius, kelkim jos samonę ir tuo prisidėkim prie plačios demokratinės pažangos ir švietimo, kad visiems lengviau būtų išlaikyti laisves ir privilegijas, garantuotas mūsų šaliai jos Konstitucija.

Ypač dabar, akivaizdžiai kylančios nelėmtos reakcijos ir sunkiai iškovotų laisvių varžymo — visų mūsų nuolatini ir neatlaidus darbas yra būtinas, apsilėidimas ir pasyvumas griežtai smerktinas ir gėdos ir papeikimo vertas.

Tegul šitas Suvažiavimas išjudins mus visus į didesnę veiklą ir pasiryžimą. Tegul jis būna didelis ir rimtas paakstinimas ir garbinga pareiga išauginti Lietuvių Literatūros Draugiją iki naujos aukštos ir tvirtybės. Tegul jis būna naujas etapas ir griežtas posūkis į gražų, nuosirdų nuolatinį darbą.

Tarybų Lietuvos Miestų Ateitis

Rašo L. Rutėnas

Penkmečio planas numato Tarybų Lietuvos miestų atsikūrimą bei vystymąsi, greitą jų pramonės ir kultūros augimą.

Ypatingas dėmesys skiriamas respublikos sostinėms — Vilniaus atkūrimui. Po metų Lenkija, užgrobus Vilnių, lietuvių tautos valstybingumo bei kultūros lopšį, atėmė visas sąlygas miestui vystytis. Būdamas provincijiniu Lenkijos miestu, Vilnius tiek ūkiniu, tiek ir kultūriniu atžvilgiu smuko. Hitleriniai okupantai padarė Vilniui didžiulės žalos, išžudė beveik pusę miesto gyventojų, sunaikino apie 40 nuosimčių gyvenamojo buto plotą, komunalinį ūkį, daug pramonės įmonių bei kultūros įstaigų.

1946 metais, pirmasias penkmečio metais, buvo nemaža nuveikta karo padarytos žalos išgydyti. 1946 metais buvo atstatyta Vilniaus elektros stotis, eilė pramonės įmonių, daug dėmesio buvo kreipiamas į gyvenamųjų namų atstatymą bei statybą.

Artimiausiais metais Vilnius taps tikruoju stambiu

pramonės bei kultūros centru. Sostinei atstatyti skiriamas 80 milijonų rublių. Vien tik jos pramonei atkurti bei išplėsti per penkmetį bus išleista 28 milijonų rublių. Ypatinai išaugs Vilniuje maisto, metalo ir platus vartojimo reikmenų pramonė. Jau artimiausiais metais prasidės malūno, aliejaus, muilo perdirbimo fabriko ir konditerijos gaminių fabriko statyba. Penkmečio metu sostinė, be dabar rekonstruojamo duonos fabriko, gaus antrą, moderniškiausiais įrengimais aprūpintą duonos fabriką. Mieste bus taip pat pastatytytas pieno perdirbimo fabrikas.

Jau šiuo metu Vilniuje statomas radijo priimtuvų, elektros motorų ir instaliacijos fabrikas "Elfa". Penkmečio pabaigoje fabrikas per metus pagamins 8,000 radijo priimtuvų, 2,500 elektros motorų ir instaliacijos — 1 milijono rublių sumai. Dar šiame penkmetyje turi būti paleistas į darbą Vilniaus vandentiekis ir kanalizacijos įrengimų fabrikas "Armatura". Netoli Vil-

niaus, Naujoje Vilniuje vyksta "Zalgirio" staklių gamintojo fabriko statyba. Ten pat bus sukurta ir stambus žemės ūkio mašinų fabrikas. Bus pilnutinai atstatytas ir rekonstruotas Vilniaus konservų fabrikas "Baltika".

Per penkmetį Vilnių bus pastatyta stambiausia Lietuvoje siuvimo įmonė "Lelija".

Šiuo metu atstatoma Vilniaus šiluminė elektrinė, kurios pirmoji dalis bus paleista į darbą dar šiais metais. Be to per penkmetį laiką mieste bus pastatyta antra šiluminė elektrinė. Tupatiškėse bus pastatyta nauja vandentiekio stotis. Netoli sostinės bus pastatytytas dujų fabrikas durpių bazėje.

Sostinėje iki 1950 metų bus pastatyta 63,000 kv. metrų gyvenamojo ploto ir viešbutis su 370 vietų.

Daug dėmesio bus kreipiama miestui sutvarkyti bei pagražinti. Bus tinkamai sutvarkytas Gedimino kalnas ir istorinė Gedimino pilis, o kalno papėdėje bus įrengtas gražus parkas. Nauji parkai bus įrengti Vingio miško masyve, Žvėryne ir Tauro kalne.

Didžiuliai rekonstrukcijos darbai artimiausiais metais bus atlikti Kaune. Hitleriniai okupantai sugėdino ir susprogdino Kaune apie 600 įvairių įmonių, mokslo įstaigų, viešųjų pastatų ir gyvenamųjų namų, išplėdė šimtų įmonių įrengimus. Jau šiuo metu Kaune atstatyta ir paleista į darbą eilė stambiausių pramonės įmonių kaip gumos fabrikas "Inkaras", fabrikas "Technodega", "Metalas" ir kitos. Per penkmetį miesto pramonė bus ne tik atkurta, bet ir viršys prieškarinį lygį. Penkmečio pabaigoje Kauno pramonė gaminys per metus 3,8 mil. metrų šilki. (Tąsa 5-me pusl.)

M. E. Thompson (dešinėje) tapo legaliu gubernatoriumi po to, kai Georgia valstijos vyriausias teismas pareiškė, jog Herman Talmadge spēka užgrobtą galią neprizaistama. Talmadge sekretorius įteikia Thompsonui raktus į kapitoliaus pastatą.

2-ras puslapis
Laisvė—Liberty Lith. Daily
Šeštadienis, Baland. 5, 1947

LITERATŪRA IR MENAS

Ten, Kur Gyveno ir Kūrė Žemaitė

Rašo J. RIMANTAS

Neseniai buvo surengta mokslinė išvyka Žemaitės gyventoms vietoms tirti bei aprašyti ir šiaip jau visokiai medžiagai apie mūsų liaudies rašytoją surinkti.

Išvyką surengė Valstybinė Centrinė Biblioteka, Kauno Valstybinio Vytauto D. Universiteto Istorijos - Filologijos Fakultetas ir Valstybinė Grožinės Literatūros Leidykla. Išvykai vadovavo J. Rimantas, joje dalyvavo rašytojas K. Jankauskas, dailininkas R. Kalpokas, kalbininkas A. Kalnins, Telsių "Alkos" muziejaus direktorius rašytojas Butkus Juzė, rašytoja J. Gražiūnaitė, Kauno V. D. Universiteto Istorijos - Filologijos Fakulteto asistentas B. Jablonskytė ir fotografas J. Stanišauskas.

Išvykos metu buvo padaryta per 800 km. kelio ir aplankytos šios vietos ir asmenys: Šiauliuose Žemaitės draugė Basia Dvarionaitė ir "Aušros" muziejus, Aleksandrijos dvaras (dabar tarybinis ūkis) prie Šiaulių. Diebūnų kaime (Pušaloto v.), Žemaitės duktė Juzė Petrauskienė (apie 78 m. amžiaus) ir anūkė Elzė Cepauskienė (netoli 60 m.), Užvenčio dvaras (dabar tarybinis ūkis). Usmėnų kaime (Užvenčio v.). Žemaitės duktė Ona Jankienė (80 m.), Telsių "Alkos" muziejus, Žemaitės gimtinė Bukantiškės (Platelių v.) ir Palanga.

Išvykos metu buvo surasti 23 žemaitės laškai, rašyti daugiausia giminėms, kelios nežinomos fotografijos ir, be to, nustatyta apytikrios žinomųjų fotografijų datos. Buvo nufotografuoti žemaitės gyventos vietos su būdingesniais gamtovaizdžiais, aprašyti jos raštuose.

Pažymėtina yra tai, kad išvyka tiksliai nustatė žemaitės gimtinę. Iki šiol rašiusieji apie Žemaitę sakydavo, kad esą, ji gimė Bukantiškės dvarelyje Plungės parapijoje (pagal jos autobiografiją), arba Plungės valsčiuje, Telsių apskrityje. Tuo tarpu gretimas yra dvejios Bukantiškės, šiandien vadinamos Bukantėmis (žem. Bukontė). Dvejas Bukantiškes Žemaitė mini ir savo autobiografijoje. Čia skaitome: "Vasarą, viešėdama pas tėvų, dažnai... gaudavau pasiskaityti knygų iš kaimyno, Endriejaus-

kio. Netolimaus mūsų ir jo dvarelio, taip pat Bukantiškės vadinosi." Šios Endriejaus Bukantiškės ir buvo laikomos Žemaitės gimtine. Žemaičių kultūrininkai iš Telsių ir Plungės ar jų nurodytieji kiti asmenys šią vietą laikydavo kaip Žemaitės gimtinę. Jie ir mus čia atvedė. Tačiau mes pasirodėme kritiškesni ir nustatome, kad Žemaitės gimtinė yra ne šios, bet antrosios gretimos Bukantiškės (Šateikių ne Endriejaus), apie kurią pati Žemaitė "Autobiografijoje" rašė: "Bukantiškėje buvo labai gražios apylinkės: didelis sodas, aplinkui prūdas, pakalnėje malūnas; laukai, pievos; visur keliukai topuliais apdinti..."

Šios Bukantiškės su išlikusiu malūnu, tiesa, jau nutilusių prieš keletą metų, ir yra Žemaitės gimtinė. Tačiau jau daug metų jos priklauso ne Plungės, bet Šateikių parapijai, ne Plungės valsčiui, bet Platelių, ir ne Telsių apskričiai, bet Kretingos. Taigi kretingiškiai gali Žemaitę pagal jos gimimo vietą laikyti savąja, iš telsiškių perkeldami į žymiųjų savo apskrities žmonių eilę, kuriai priklauso tokie žmonės, kaip Daukantas, Valančius, Pabrėža ir kt.

Užnėnų km. radome tik vyriausiąją dukterį Oną Jankienę su anūkais. Senojo gyvenamojo namo nebėra. Tik Povilo Višinskio gyvenamoji trobelė labai apileista su kiauuru stogu tebestovi. Mes tik trobavietę aplankome ir ją su stovinčia Žemaitės dukterimi senute Ona ir antikais užfiksavome fotografijoje. Grįždami į Kauną mes iškėlėme klausimą dėl Povilo Višinskio trobelės restauracijos. Pravažiudama išvyka aplankė Lazdynų Pelėdos tėviškę Pargius (Tryškių v.). Čia buvo užfiksuota pati vietovė, rašytojos gyventasis namas ir darbo kambariai, išlikę tokio pavidalo, kokį yra turėję rašytojai gyvenant.

Palangoje išvykos dalyviams teko užtikti dalį dr. J. Šliupo archyvo, turinčio vertės mūsų kultūros istorijai. Be to, 12 km. nuo Plungės, Stalgėnuose buvo apžiūrėta žemaitiška numa.

Darant atlikto darbo apytikrias išvadas, galima pasakyti, kad išvykos pasiekti rezultatai yra didelės vertės.

Rinkime Gyvą Terminologiją

Kartais kas kreipiasi į lietuvių kalbos žodyno redakciją, norėdamas gauti terminų kuriam nors mokslo reikalui. Dažnai redakcija negali patenkinti to noro. Žodyno redakcija tik renka žodžius ir dėsto paraidžiui. Tarp jos rinkinių, žinoma, yra nemaža ir terminų, iš kurių vieni yra reikalingi įvairioms mokslo šakoms, kiti — šiaip gyvenimo reikalingi. Daugumas terminų yra kalbiniai, bet netrūksta ir gyvų, paimtų iš liaudies kalbos. Tie terminai pasižymi savo aiškumu ir tikslumu. Liaudies kalboje yra daug daugiau terminų, negu tūlas iš mūsų galvoja — ne tik iš kasdienio gyvenimo, bet ir iš mokslo srities. Ypač nemaža terminų galečių rasti tie mokslai, kurie labiau liečia liaudies gyvenimą, sakysim, medicina, teisė ir agronomija.

Prieš keletą mėnesių Mokslo Akademijos vardu kreipiausi į lietuvių visuomenę, daugiausia į mokytojus, kaip labiausiai susijusius su lietuvių kalba, kad jie kiek galėdami prisidėtų prie žodžių rinkimo, ypatingai neišskeldamas terminų rinkimo svarbos. Bet žodynas reikalingas kiekvienam kultūros darbininkui, todėl prie jo leidimo turi prisidėti visa inteligentija. Tarp kitko, renkant žodžius labiau atsidėjus galima iš liaudies kalbos priveržti gražių terminų. To dalyko aiškinti beveik nereikėtų. Tai tiesai pavaizduoti norėčiau pasitenkinti mažmožių. Šio tarpu imsiu pavyzdį iš mūsų kasdienio gyvenimo terminų.

Štai kartais girdim Vilniuje iš lietuvių visuomenės, iš vyrų ir moterų, mokslo žmonių ir paprastų piliečių, vartojant žodį "kapitalka". Kas negirdėjo to žodžio

vartojant ne tik Vilniuje, bet ir Kaune, Panevėžyje ir kituose mūsų miestuose? To žodžio vartotojai, matyti, mano, kad lietuvių kalba neturi jam savo pakaitalo. Bet tokia lemputė seniai pažįstama mūsų sodžiaus žmonėms, jie negalėjo išsiversti be jos pavadinimo. Kaip tyčia, iš paskutinėmis savaitėmis atsiųstų redakcijai žodžių, pasirodė net keli jos pavadinimai. Štai jie:

1. **spyksinė**: Nė spyksinės negaliu uždegti (Beržoras).
  2. **spiksolėlė**: Prie tos spiksolėlės negali verpti (Šatės).
  3. **mirknelė**: Tėvas, užsidedęs mirknelę, nagines lopo (Smilgiai).
- Prašom dabar pasakyti, ar liaudis pateisina "kapitalkos" vartojimą? Mūsų kalba daug turtingesnė, negu kas gal mano. Verta daugiau ją susirūpinti, vėta rinkti žodžius. Vėta rinkti ne tik mokytojams, bet ir gydytojams, teisininkams, agronomams, matininkams ir visiems kas tik susiduria su liudim. Ten didžiausi mūsų kalbos turtais, iš ten galim be ko kito prisirinkti gyvos gražios terminologijos. Mokslių Akademija ir tarybų valdžia žodyno leidimą visai remia, sąlygos žodžiams rinkti geriausios dabar.

Prof. Balčikonis.

Lietuvių Knygos 400 Metų Sukaktis

Rašo TARASEVIČIUS

Šiais metais sukanka 400 metų nuo pirmosios Martyno Mažvydo išleistos lietuviškos knygos, pavadintos "Prasti katekizmo žodžiai," kurioje buvo įdėta pirmoji lietuvių kalbos abėcėlė ir pirmasis eilėraštis lietuvių kalba. Šios knygos pasirodymas sudarė pagrindą knygų spausdinimui lietuvių kalba. XVI šimt-metyje Vilnius tapo lietuvių knygų leidimo centru, knygos taip pat buvo spausdinamos Kėdainiuose, Vėviūnuose, kur tuo metu jau tebtai spausdavę. Skorinos ir Mamovičiaus spaustuvs buvo labiausiai žinomos, jose vienas iš pirmųjų spaus-tuvininkų Petras Mstislavovičius 1575 metais išleido altoriaus evangeliją su savo kelionės aprašymu, kuris buvo tos knygos priedas.

Mamovičiaus spaustuvs 1588 metais buvo atspausdintas paskutinis "Lietu-vo statutas," kurį pirmakart 1529 me-tais įvedė Sigismundas Pirmasis. Kiek vėliau pasirodė Vilniuje Šervudo sudary-toji lietuvių kalbos gramatika ir žody-nas, kurie suvaidino žymų vaidmenį lie-tuvių kalbos rašybos vystymesi, rašybos, kuri per šimtmetį praturtėjo literatūri-nėmis kalbos formomis.

Tų laikų literatūros veikalų kalbos vaizdingumas ir grožis užsiliko iki mūsų dienų puikiame Kristijono Donelaičio poetiniame veikle — "Metų" poemoje, kurios dalis buvo išleista 1818 metais,

praslinkus 38 metams po autoriaus mir-ties jį buvo 1865 metais Petrapilio Mok-slų Akademijos išleista.

XIX šimt-metyje labiausiai išsivysto lietuvių knygų spausdinimas. Nors lie-tuviškieji raštai tuo metu buvo persekio-jami, tačiau tuo metu vienas po kito pa-sirodo pažangiosios lietuvių inteligenti-jos išleisti žurnalai — "Varpas," "Dar-bininkų balsas" ir "Draugas." 1905 me-tais Vilniuje pradeda eiti pirmasis kas-dieninis lietuvių laikraštis "Vilniaus ži-nios." Tuo pačiu Lietuvoje atnaujina-mas legalus lietuvių knygų spausdini-mas. Bet tik tarybinės santvarkos sąly-gomis lietuviškoji knyga tampa prieina-ma plačiosioms liaudies masėms. Jeigu buržuazinėje Lietuvoje tokie veikalai, kaip žinomo lietuvių rašytojo Petro Cvirkos knyga "Žemė — maitintoja" išėjo dviejų-trijų tūkstančių egzempliorių ti-ražu, tai dabar vidutinis knygų tiražas yra 20-30 tūkstančių. Tarybų valdžios metais Lietuvoje įsteigtos specialios poli-tinės, mokslinės, mokslo vadovėlių, gro-žinės ir kitokios literatūros leidyklos, ku-rios pastaraisiais metais išleido gimtąja kalba šimtų pavadinimų knygų su dau-giau kaip 9 milijonų egzempliorių tiražu.

Lietuvių literatūra vadinama milžinišką vaidmenį lietuvių tautos kultūrai, tauti-nei pagal savo turinį ir socialistinei pa-gal savo formą, kelti bei vystyti.

Auga Naujos Meni-ninkų Jėgos

VILNIUS. Vilniaus Valstybinis Dai-lės Institutas baigė 1946/47 mokslo me-tų pirmąjį semestrą. Visoje praktinių mokymo disciplinų eilėje šiuo metu ypatingas dėmesys kreipiamas į vieną svarbiausių disciplinų — piešimą.

Piešimo katedroje teigiamai vertintinos dvi semestro metu suruoštos geresniųjų darbų parodėlės. Reikšmingas taip pat naujos mokslo disciplinos — kompozicijos įvedimas. Šioje katedroje labai gerai pasirodė studentai: Marengolcas (I k), Surgaila, Martinėnas ir demobilizuotieji Gračiovas ir Makašinas (II k.), Liobytė, Zarkevičius, Paškauskaitė, Dovydaitis, Jacevičiūtė, Stauskas ir kt.

Instituto vadovybė piešimo katedros vedėjai dail. doc. I. Zebenkienei-Trečio-kaitei už sumanų ir sėkmingą katedros vedimą išreiškė padėką. Šioje katedroje dirba doc. V. Jurkūnas, doc. N. Petrulis ir asist. Matuzevičius.

Tapybos fakultetas studentų skaičiumi yra gausiausias — jame yra beveik 50% visų studentų. Prof. A. Gudačio vedamoje peizažinėje dirbtuvėje žymūs laimėjimai sprendžiant spalvinius sudėtingus uždavinius ir pastangas studijinius uždavinius išbaigti, ieškojimas spalvos — šviesos sintezės. Daug žadanti ir nuosekliai auganti pajėga — tai stud. Katinas. Rimti studijiniai darbai Naginskaitės ir Mačiokaitės.

Figūrinių tapybos dirbtuvėje, kurią veda dail. doc. V. Mackevičius, studentų darbai pasižymi spalviniu santūrumu. Studijiniuose darbuose rimtas dėmesys kreipiamas ir į formą. Gerai atliktais darbais pasižymi labai stropūs stud. A. Dovydaitis, Jacevičiūtė. Gerų spalvinių duomenų turi stud. Pilipaitis, Savickas, Stauskas ir Rozentalis.

Tapybos dirbtuvės vedamos doc. L. Vaineikytės ir asist. A. Petrulio parodė teigiamų rezultatų. Teatro dekoracijų dirbtuvė vedama dail. doc. V. Palaimos, gyvuojanti tik pirmą semestrą, pakankamai kruopščiai pasirodė.

Ši dirbtuvė paruoš, be abejonės, rimtų teatro dailininkų, kurių pas mus jaučiamas didelis trūkumas. Pažymėtini stud. Radzevičius, Čelvytė ir kt.

Skulptūros fakultetas vedamas skulp-toriaus prof. P. Aleksandravičiaus, paro-dė didelio atsidėjimo savo studijoms. Pirmo kurso stud. Zilytė ir stud. Žiukas studijiniuose darbuose greitai progresuoja. Pažymėtinas antro kurso entuziastiškai dirbęs stud. K. Švažas, laisvalaikį skiria savo skulptūros darbams. Rimtai dirba E. Radauskaitė, III k. stud. K. Norkevičius. Tvirtais žingsniais žengia pirmyn IV k. stud. F. Daukantas ir E. Liobytė. Pažymėtini yra A. Nesavo darbo žmonių gyvenimo tematika pagrįsti darbai. Su kūrybiniu rimtumu dirba VI kurso stud. diplomantas Kazys Varnas savo diplomini darbu "Žvejys."

Antanas Venclova Tarybinė Daina

Galingai žengia ateities kūrėjas, Išlaisvintas tarybinis žmogus. Į mano dainą įsiveržia vėjas, Ledynai, miestai, jūra ir dangus.

Ir atveriu plačiai aš savo širdį — Lyg taurių skambąją varpą, Širdis džiaugsmingą ritmą tvinksint girdi

Ijudintuose ratuos fabrikų,

Aušroj, kuri darbingą dieną lemia, Pavasary, kur žydi lig rudens, Ir auditorijų šviesoj, ir žemėj, Kuri nubunda, keliama želmens.

Gyvenimo džiausmu širdis kūrenas, Ir riedančių dienų gausme matai, Kaip griūva pamažu pasaulis senas, Naujosios žemės brėžiasi krantai,

Kur laisvos tautos seserim vadinas, Vienos šeimos žaliajam vainike Ir liejas ateitin lyg vandenvnas Kūryba, darbu ir mintim lakia.

Ir prasileidžia plačios žemės ribos— Nuo saulės guolio lig rytų šviesių. Marguoja miestai, keliai sodybos Šaly mūsų, nuostabiliausioj iš visų.

Neperskrenda jos paukštis. Neįmano Jos elnias perbėgt. Bet viena širdis Jaunoj krutinėje Tėvynės mano, — Bendra kova, bendra ir ateitis.

Į mano dainą įsiveržia vėjas, Laivai ir miestai, debesys dangaus... Daina—tai ginklas, draugas, padėjėjas Išlaisvinto tarybinio žmogaus. 1947. I. 14.

Grafikos fakultetas, mokamajam mokslo personalui ir studentams paro-džius nemaža pastangų, palengva žengia pirmyn. Iš pirmo ir gausiausio kurso pažymėtini stud. Gerus ir Marengolcas. Gražiais įgimtais gabumais reiškiasi stud. K. Gvalda, A. Steponavičius, E. Ju-rėnas, o ypač L. Paškauskaitė ir V. Gal-dikas.

Fakulteto dekanu yra prof. M. Bulaka, o atskirus dalykus dėsto—V. Drėma, L. Mergašliskis ir J. Kuzminskis.

Architektūros fakultete šiuo metu vei-kia trys kursai.

Mokomasis Instituto personalas, vyk-dydamas 1946 mokslo metų planą, atliko nemaža mokslinių, tiriamųjų ir kūrybi-nių darbų. Ju tarpe minėtini: prof. A. Aleksandravičiaus monografija apie nu-sipelnisius meno veikėjo skulptoriaus Petro Rimšos kūrybą, prof. A. Gruodžio — ciklas peizažų, susidedas iš 3 paveik-slų ir 24 etudų Pavilnio motyvais, doc. N. Petrulio — Žemaitės skulptūra, doc. Jachimavičiaus bareljefas — Kalinin-grado šturmas, doc. J. Kuzminskio metodinis darbas — Ksilografijos dėsty-mo metodai, doc. L. Mackevičiaus veika-las — Krosnys ir jų įtaka liaudies ūkiui, doc. L. Mackevičiaus ir asist. Ramunio — Perspektyvos vadovėlis, doc. Morkūno — Braižomoji geometrija ir kt.

J. Kuzminskis.

3-ias puslapis
Laisvė—Liberty Lith. Daily
Seštadienis, Baland. 5, 1947

Jaučiausiu Puikiai, Dėkui GOMOZO

Kai jums prikimba veiksmas už-kietėjimas ir jūs jaučiate nuver-ginti, nervuoti ir blogie nuotakoje ir nuo tų reikšinių kanciat — gal-vos skaudėjimą, jaučiate nemalonų kvapą, vidurių suirimą, nevirkni-mą, nemiga, neturėjimą apetito ir jūs skilvie jaučiasi apunkintas dėl garų ir išputimo — įsigykite Dr. Peter's daug metų išmėginto GOMOZO. Daugiau negu liusuotojas, jūs taip-gi yra vidurių stiprintojas, sudarytas iš 18 patios Gamtos gyduolių šaknų, žiedų ir augmenų. GOMOZO duoda nerangom žarnom veikti ir pagelbati joms švelniai ir sklandiai pašalinti užkietėjusius išmatas; pa-gelbati prašalinti užkietėjimo garus, ir suteikia skilviui ma-lonų žilumos jausmą. Jei jūs vėl norite jausti džiaugsmą malonios pa-gelbos nuo už-kietėjimo var-ginimų ir tuo pat laiku pa-lengvinti jūsų skilvi, įsigykite GOMOZO šiandien. Perserge-jimas: varfok taip kaip nuro-dyta.

Ieigu jūs negalite nusipirkti savo apylin-kei, siųskit prašymą dėl mūsų "susipažini-mui" pasiūlymo GOMOZO ir gausite —

PRIEDO 60c vertės Bandymui Bonkutes
DR. PETER'S OLEO LINIMENT — autentiškas — kuris suteikia greitą paleng-vinimą nuo reumatiškų ir neuralgiškų skausmų, mialvulinių nugaros skausmų, sustingusių ir skaudžių mialvulų, patempimų ir nyktelėjimų.
DR. PETER'S MAGOLO — alkalinis — palengvina laikinai nekurtos skausmingus skilvius sutrikimus kaip pavyzdžiui rūkietis nevirkštimas ir rėmuo.

Siųskit šį "Special Pasiūlymo" Kuponą — Dabar

☐ Idėtas \$1.00. Atsiųskit man apmo-kėty regulieri 11 uncių vertės bonka GOMOZO ir ektare 60c vertės bandymui bonkutes Oleo ir Magolo.
☐ C. O. D. (Išlaidos pridėtos).

Vardas.....
Adresas.....
Pašto Offisa.....
DR. PETER FAHNEY & SONS CO.
Dept. 674-27A
2501 Washington Blvd., Chicago 12, Ill.
256 Stanley St., Winnipeg, Man. Can.

Philadelphia, Pa.

LDS 5-tos Kp. Parengimas

LDS 5 kp. rengia vakarie-nę ir šokių, balandžio 20 d., 5-tą val. vak., 735 Fairmount Ave.

Minėta kuopa nusitarė su-rengti skanią vakarienę su gera muzika šokiams. Pila. lietuviai rūgoja, kodėl nesu-rengia pasilinksminimų pa-rengimo, nes sekmadieniai pa-sidarė nuobodūs. Ant šio pa-rengimo kaip tik bus proga pasilinksminiti ir paremti pa-salpinės kuopos darbuotė.

Kuopos rengėjai kviečia na-rius, draugus ir pažįstamus ateiti į šį gražų parengimą ir atsivesti savo kaimynus-draugus.

Jei šis parengimas pavyks, tai LDS 5 kp. ateityje surengs įvairesnį parengimą — su koncertu, prelekcija, tai yra, kultūrinį parengimą, kad pa-įvairinus pasitenkinimą. LDS 5-ta kuopa turi su virš 200 narių ir gerai gyvuoja. L. D. Susivienijimas stipri pašalpos ir apdraudos draugija. Mūsų nariai turėtų pakalbinti pa-žįstamus: jaunus, suaugusius ir apysenius prisirašyti, juk nuo to dar labiau stiprės mū-sų organizacija.

J. S.

London. — Pačios anglų valdžios skaitmenys rodo, kad Angl. išeikvojo šimtus milijonų dolerių sugrąžint Graikijai karalių, kuris da-bar mirė.

Washington. — Amerika ketina iki bal. 8 d. iškraus-tyt visą savo kariuomenę iš Islandijos.

arba Graborius Pranas Krukelis

★ ★ ★

(APYSAKA)

★ ★ ★

Parašė Petras Cvirka

(Tąsa)

— Ne, geri biznieriiai nežino bankrotų, — pasakytų koks nors idealistas. Šią valandėlę šimtai, gal tūkstančiai mirė. Ir žmonės gimdys, gyvens, ir mirs graborių naudai, kol aukštybėse neužges saulė ir nepavirs žemė liepsnų, ugnies ar amžino šalčio tyrlaukais.

Frankas galvojo, ir kramtomas cigaras visai pasislėpė jo burnoje. Frankai, kiek žmonių, kiek daug gyvenimo, ir kiek betikslio vaikščiojimo! O, jeigu būtų buvę galima protingiau, graboriškai su tvarkyti viską, suguldyt visus tuos pėksčius, važiuojančius, — visus brukliniečius į grabus, į tavo grabus! Koks puikus biznėlis! Neužtekę būtų didelių, žaliuojančių miškų grabų lentoms! Nė visų sodų, daržų ir oranžerijų, kur gėlės auga, — milijonams grabų papuošti. Ir jeigu už kiekvieną nabašninką tik po penkis dolerius! Paskaičiuok, Frankai, pirštais, nes kitaip neįsimekai. Sudėk, atimk, padaugink!

Būtų graži panorama: — Bruklina, kur virė gyvenimas, ištuštėjusiomis aveniu, strytais, pro atdarus langus, nebyliais viešbučių sales, ofisus ir išmirusi didmiestį nukirstų pakutinis varpo atdūsis paskutiniam nabašninkui. Franko kariatės klekenimas, laidotuvių žinginė būtų paskutinis liūdesio maršas, kurį girdėtų sustingę namai, parkai, sodai, aikštės. Graborius Frankas, juodu fraku, baltomis pirštinėmis, atlikęs graborišką patarnavimą, pasakytų: — Šiur, gerokai pasidarė, dabar galiu nuvažiuoti į tėvynę pailsėti.

Kas žino, gal po tūkstančio metų vėl čia kiltų gyvybė, iš vienos poros, iš Adomo ir Ievos vėl išaugtų Kainas, Abelis... salūnininkai, krautuvnininkai, spekuliantai, bankininkai, bet graborius vis vieną jiems būtų reikalingas. O jeigu būtų juose nors lašas dėkingumo, — jie vis dėlto pastatytų paskutiniam Bruklino graboriui Frankui paminklą, didelio skrajojančio grabo pavidalu, kurio pakopose turėtų būti iškaltos aukso raidės: laidojo pigiai, greit, švariai. Atvykdavo su grabu į įvairias Bruklino vietas per penkias minutes.

Ei, svajonės, margos graboriaus svajonės... Jam bile tik laido! —

Atsitinga kartais, kad žmogus, nors ir su kilniais idėjomis, staiga patenka į nemalonią būklę, sakysim, persirijęs arba net būdamas sveikas ir linksmas. Prie vieno Union ave. užsisukimo, netoli nuo savo grabų biznio, Frankas staiga išvydo baisų dalyką. Iš lėto baimės ir, gal būt, pykčio grimasą įsibrėžė jo veide. Graboriaus žiaunos susispaudė, cigaro galiukas išpuolė iš dantų. Pats nežinodamas ką daręs, garsiai suriko: — Gadem polak!

Kas pasidarė, kas įstrigo į jo akį, kas sudrumstė puikų vakarą graboriui, kada jis ramiai plaukė į vakarus, į linksmą miesto triukšmą ir klegesį! Bet vis dėlto Frankas nebūtų taip nusigandęs, jeigu vieną gražią dieną, sakysime, naktį būtų prisikėlęs vienas iš jo palaidotų nabašninkų, nešdamas ant pečių grabą ir būtų praškęs tarškindamas dantimis bei braukydamas per šonkaulius nutriusiusi pirštu: — Frankai, tu blogai susiuvai man šoną... Arba: — Frankai, tavo grabas man persiauras. Dabar manau su tavim pabaigti!

Jeigu nabašninkas būtų jį pakvietęs bokso, Frankas vargu ar būtų taip išsigandęs. Jis būtų surikęs: — Šarap! Aš pašauksiu polismeną... O gal būtų su džiaugsmu jam pasiūlęs cigarą, kramtomos gumos gabalėlį ir šitaip pasakęs: — Šiur, duodu savo galvą, aš išlošiau iš Vaito penkiolika dolerių. Šitas saušelis-tas sakė, kad žmonės po mirties neatsikelia.

Greičiausia vis dėlto Frankas būtų įgulęs nabašninką ir per penkias minutes nuvežęs savo karietą į senąją vietą, kad negadintų jam biznio ir nesupeiktų jo balzamavimo recepto.

Tačiau graborius išvydo visai kitą dalyką. Dar prieš porą dienų, vaikštinėdamas Union aveniu, pastebėjo netoli nuo savo grabų įmonės didelius, tuščius langus, vieno namo žemutiniame aukšte. Mūrininkai ir dalytojai ruošė kažkam ruimą. Vaitas sakė, kad čia būsianti sal-

dainių krautuvė, bet Frankas, norėdamas pagąsdinti Vaitą, pasakė girdėjęs, jog čia atsidarysias salūnas. Vaitas atkirtė, kad jis nebijo, nes jo salūnas seniausias, jo klijantai iš pažangiųjų ir jį remia stipri socialistų kuopa. O jeigu ir atidarys koks airis aludė, — jis per visus metus nematys nė vieno gėriko. Frankas vėl erzino, kad čia patogesnė vieta išgėrimui, netoli aikštės, susikryžiuoja daug gatvių. Vaitas pyko: — Frankai, tu vis man kandi. Nebijau konkurencijos. Svarbu idėja.

— Iki vienas pasiliko su savo idėjomis, ir išsiskyrė. Bet štai, tuo metu, kai Frankas jautėsi vienintelis nabašninkų generolas visame Union skvere, kur gimė, augo, mirė jo garbei ir bizniui žmonės, — išdygo didelė iškaba:

K. LEVINSKY,

UNDERTAKER — GRABORIUS

Pro plačius langus buvo matyt tamsių grabų kontūrai, o vienas toks pat metalinis, kaip Franko, rodos, net sukinėjosi ant spyruoklės. Dury, iškabos įženinimas, dažai ir išpieštas juodos kariatės vaizdas, — buvo trauktė ištraukta iš Franko katalogo.

Trimis kalbomis, — angliškai, lenkiškai ir lietuviškai kalbėjo ofiso skelbimas: *Parsamdu karietas, automobilius, krikštynoms, vestuvėms, laidotuviams. Laidoju nabašninkus visokiose kapinėse. Balzamuoju pagal senovės Egipto faraonų mano atrastą, vienintelį receptą. Mano graborištos skyriai: Čikagoje, Bostone, Pitsburge. Visi patenkinti mano pigiausiu, švariausiu patarnavimu...*

Tai buvo jau per daug! Frankas negalėjo ilgiau žiopsoti ir žiūrėti į šitą pavogtą iš jo aliuminijaus raidžių iškabą, į šitą pasigyrimą apie vienintelį balzamavimo receptą. Tuščia plepalynė! Ir išdrįsk tu man, — garsinasi lietuviškom raidėm! Matyt, manė lengviau pasisvejojti Franko vandenys, atmušt tuo iš jo lietuvių nabašninkus!

Frankas savo jau kunkuliuojančiose, jau jaudrintose mintyse pasijutė savo kolegą po velnių. Mintis virto garsu: — Gadem polak! — suriko jis beveik repėška virsdamas iš automobilio.

Ko čia jam reikėjo atsikraustyti! Negalėjo šitas Levinskis atidaryt cigarų, šaltakosės arba saldinių krautuvę. Atvirai kalbant, juk daug švaresnis biznis. Kam jam reikėjo list po nosimi, kai už dviejų šimtų žingsnių — antras graborius. Ir būtinai tokia pat iškaba, tūkiš pat raidės, tik pernelyg didelis pasigyrimas su Egipto faraonų receptu. Frankas nė nepajuto, kai paruoštomis boksui rankomis įskrido į Levinskio laidojimo ofisą:

— Hello, Hello! — riktelėjo.

Prieš jį išdygo, kaip iš grabo, du kartus aukštesnis vyras, juodais tankiais viršum akių ūsais, antakiais vadinais, ir tokiais pat po nosim, kiek nukritusiais žemyn. Pirmas įspūdis dėl tų ūsų buvo toks, lyg Levinskis būtų pelę įsikanęs. Jis įprastu graboriaus mandagumu Franką sutiko kaip savo klientą:

— Ką padarysi... Mirė... Visi miršta.

Mūsų tikslas — patarnauti nuliūdimo valandoje. Vašingtonas tokią galvą turėjo, o...

— Devil ju... — mintyse keiktelėjo Frankas, — iš kur jis žino apie Vašingtoną, prakeiktas lenkas!

— Ką gi, puikus dalykas, ser! — tarė Frankas valdydamasis. — Be grabo nelaidosi nei vargšo nei turtingo. Galite mane vadinti Franku Kruku. Esu graborius ir balzamuotojas iš to pačio stryto. Tikiuosi, matėte mano judantį grabą.

Taip, ser, aš nešioju taip pat galvą. Per dieną kartais palaiduju po vieną, o kartais ir visą savaitę nieko nebūna. Žmonės vis labiau įpranta, kad juos degintų krematorijume. Mums iš to menkas biznis. Jie ima visai pigų laidojimo kursą. Teisybė sakytė, ser, iš kur jūs suuodėt faraonų receptą? Šito nežino mūsų graborių unija... ir ką jūs manote čia veikti?

— Laidosiu, ser. Esu daugiau gyvulių specialistas...

— Žinai! — kirtė Frankas, — tas biznis čia neina. Tamsta galėjote atidaryti savo ofisą prie šunų kapinių.

(Bus daugiau)

PITTSBURGH, PA.

Pittsburghiečiai Džiaugiasi

ALDLD 4-ta Apskritis kovo 23 d. buvo surengus koncertą, paskaitas ir vėliau buvo vakarienė, — tai buvo trys parenčiamai į vieną dieną LMD name. Publikos buvo vidutiniai, bet kiek mūsų Pittsburgho apylinkėjų yra pažangių, susipratusių gerų žmonių, tai galėjo būti du ar tris sykius daugiau. Bėda su mūsų nekuriu senais draugais ir draugėmis, rodos draugas ir draugė buvo labai pažangus, veiklus visada ir visur dalyvaavo, dabar žiūrėk į publiką ir jau to draugo ar draugės nematysi. Nekuriuos mūsų draugus ir drauges užpuolė visoki devynių galai, visokis įsivaizdavimas, vienam būk tai šoną skauda, kitam kas tai strėnos į žandus, trečiam sąnariai sustyrė ir t. t. Daugiausia tai įsivaizdavimas "senatvės ligos." Sėdi sau namie prie pečiaus ir "ai, ai, ai, senas, nepasijudinu."

Draugės ir draugai, kaip kada ir teisingai tenka susirgti, senatvė taipgi greit ateina, bet kol dar galima, tai gyvi nebūkite numirėliais, tas, ir patims nesveika, negerai ir net jau negražu. Dabar visi veikim, krukėm, o nuo gyvenimo ir veikimo paspėsim prasišalinti, kam be laiko jau save gyvą "numirėliu" padaryti.

Dėlei paskaitos. Paskaitą parašė R. Mizaras. Na ir žiūrėkite, kaip tas draugas rūpinosi, kaip dirbo, kol sutaisė tą isto-

rišką paskaitą, kiek ten medžiagos, kiek ten faktų, kiek ten darbo įdėta! Ta paskaita tai auksas mūsų lietuvių spaudos istorijos. Paskaitą skaitė draugas F. Imbras. Jis kaip prelegentas yra geras, skaitė labai gerai ir aiškiai, tik biskį perskubiai, tas buvo daroma dėl sutrumpinimo laiko, kad daugiau laiko pasilikytų koncertinei programai.

Kalbėjo Vilnės radaktorė Skeberdytė. Ji irgi taupindama laiką koncertinei programai trumpai kalbėjo. Po Skeberdytės prakalbos, buvo rinktos aukos, kurias komitetas paskelbė vėliaus.

Koncertinę programą išpildė plačiai žinomos geriausios lietuvių dainininkės Amerikoje, tai draugės Kenstavičienė ir Abekienė iš Chicago, kurių balsu, kurių dainomis publika gėrėjosi. Joms akompanavo vietinė pijanistė.

Klausai žmogus, stebiesi ir džiaugiesi, kad lietuvių tarpe taip yra išsitobulinusių, taip išsilavinusių talentų. Rodos, jų balso, jų dainų klausytai, klausytai ir klausytai. Ir šią korespondenciją rašydamas galvoju ir džiaugiuosi, kad minėtos draugės tą savo puikų talentą daugiausia paaukoja mums — darbininkų klasei. Jos aukaujasi, jos važinėja, kad savo dainomis, savo muzika mūsų lietuvių sujaudintų ir palinksmintų.

Matthew A. BUYAUSKAS

LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS

426 LAFAYETTE STR.,

Newark, N. J.

Tel. MARKET 2-5172

Joseph Garszva

Undertaker & Embalmer

Manager

JOHN A. PAULEY

Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 8-9770

F. W. Shalins

(Shalinskas)

Funeral Home

84-02 Jamaica Avenue

Opposite Forest Parkway

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiam garbingas laido tuves

\$150

Koplyčias, suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. Virginia 7-4499

Egzaminuojam Akis,

Rašome Receptus

Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger

Optometrists

394-398 Broadway

Brooklyn, N. Y.

Tel. ST. 2-8842

BROOKLYNO LIETUVIŲ

Valgių ir Gėrimų Įstaigos

CHARLES VIGŪNAS

284 Scholes Street

Brooklyn, N. Y.

Telephone EVERgreen 4-8573

WM. SKUODIS

564 Wythe Avenue

Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-8054

ANTHONY ROGERS

(Raudžius)

328 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

MIKE LEIPUS

324 Devoe Street

Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-8003

GREEN STAR BAR & GRILL

LIETUVIŠKAS KABARETAS

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksinti ir pasišokti, užsina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.

Geriausias Alus Brooklyn

PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ

459 Grand Street,
(Skersai nuo Republic Teatro)Brooklyn, N. Y.
Telefonas EV. 4-8696

Užsibaigus programai viršutinėje svetainėje publika susirinko į žemutinę svetainę, kur susėdė prie visų stalų gardžiai pasivalgę. Pasivalgę vakarienės, daugelis svečių pasakė prakalbėles, išreikšdami savo mintis. Geriausia kalbėjo, tai Mažukna, Abekienė ir Vilnės radaktorė Skeberdytė. Mažukna ir Skeberdytė yra geri kalbėtojai, tas jau yra žinoma, bet aš nustečiau, kad draugė Abekienė ne tik kad garsi dainininkė, bet yra ir labai gera kalbėtoja ir humoristė. Garbė Abekienei, garbė Kenstavičienei už jų pa-

4-tas puslapis
Laisvė—Liberty Lith. Daily *
Šeštadienis, Baland. 5, 1947

siaukojimą, už dainas, už pittsburghiečių palinksmimą. Sykiu garbė draugui F. Imbras paskaitos prelegentui ir Vilnės radaktorei Skeberdytei. Reikia pasakyti labai ačiū gausiųjų, nės, tai drangoms šerbinėnei, Karsokienei, Vielienei, Načajienei ir Savukaitienei už su taigymą taip skanios vakarienes, dėlei kurios daug dirbo ir dar kaip ką iš savyes paaukavo. J. Miliauskas.

TRYŠ DIDELI KONCERTAI

Ruošia

THE RUSSIAN BALALAIKA
MUSICAL SOCIETY

vadovaujant

ALEXANDER KUTIN

BRIDGEPORT, CONN.—

įvyks Šeštadienį, Bal.-April 10

KLEIN MEMORIAL AUDITORIUM

8:30 v. v. — Įžanga \$2.40, \$1.80, \$1.20 (su takais).

Bilietus galima gauti Klein Box Office, Skambinkite 3-6166.

Dalis pelno bus skiriama The National Foundation of Inf. Paralysis

WATERBURY, CONN.—

įvyks Sekmdienį, Bal.-April 20

TEMPLE HALL, 156 West Main St.

3 val. dienų — Įžanga \$2.40, \$1.80, \$1.20 (su takais).

Bilietus galima gauti pas McCoy's, Inc., 158 Grand Street.

Tel. WATERbury 3-3116.

Dalis pelno bus skiriama The Waterbury Paraplegic Building Fund, Inc.

BROOKLYN, N. Y.—

įvyks Penktadienį, Bal.-April 25

ACADEMY OF MUSIC SALEJE

30 LAFAYETTE AVE.

8:30 v. v. — Įžanga \$1.20, \$1.80, \$2.40 (su takais).

Bilietus galima gauti pas Alexander Kutin, 218 E. 12th Street.

Gr. 7-7962 ir Academy of Music Box Office.

Apart Balalaikos Orkestro, figuros ir skaitmeniniai:

DORA BOSHOER, PHILADELPHIA RUJŲ VYRŲ

CHORAS, POLIANKA ANSAMBLIS, RUSŲ

RADISCHEV LIAUDIES SOKIŲ GRUPE

Kviečiame Dalyvauti — Išklausti Puikų Programą.

LIETUVIŠKA

GERIAUSIA DUONA
SCHOLES BAKING

532 Grand Street, Brooklyn

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS

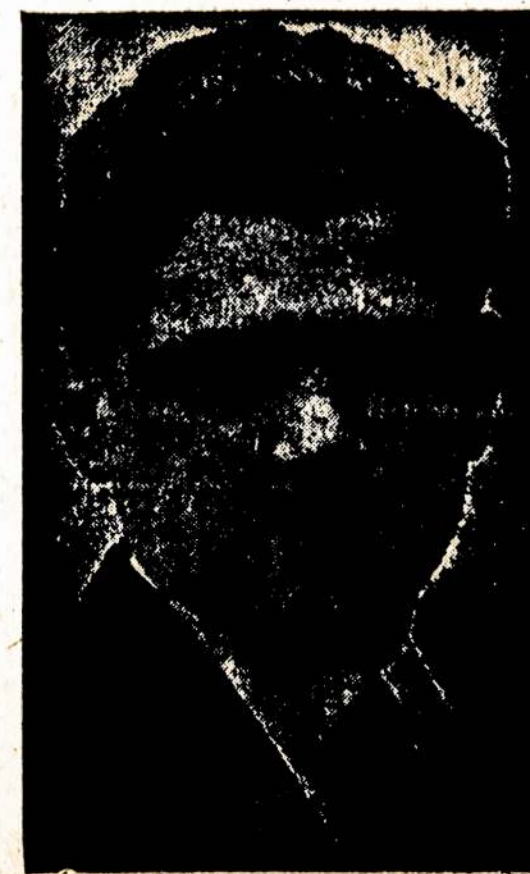
Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reikią, kad mūsų duonų nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duona valgymui sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojų.

Pristatome į visas dalis—Brooklyną ir apylinkes, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiame ir į kitus miestus.

Sav. V. LUKOŠEVICIUS. Tel. EVERgreen 4-8802

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių
Direktorius

Liūdesio valandų kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksimė modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermėninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.

Telefonas 4-1116

